

TR(1) — Tabulka rovin ČG - 1., 2., 3. ročník ZŠ

	Rovina čtenářské gramotnosti	Kritéria	Indikátory	Příklady dobré praxe (ukázky očekávaných výstupů ze ŠVP)
I	Technika čtení a psaní	<p>A Postupné rozvíjení zrakové a sluchové percepce a motoriky mluvních orgánů prostřednictvím aktivit směřujících ke zvládnutí techniky plynulého čtení.</p> <p>B Rozvíjení „hlasitého čtení“, které je vnímáno jako „projev“ pochopení významu a uchopení celé hodnoty čteného textu.</p> <p>C Rozvíjení „čtení potichu“ (silent reading) a „čtení v duchu“ (mental reading), vedoucí k porozumění významu čteného textu a získávání informací z něj.</p> <p>D Seznamování žáka s různými čtenářskými strategiemi (slabikování, hláskování atd.), poskytnutí možnosti volby individuálních čtenářských strategií a možnosti vytvářet si vlastní čtenářské strategie. Všechny tyto</p>	<p>A1 Žák je veden ke schopnosti sluchové analýzy a syntézy, učí se ovládat písmena abecedy, dávat do souvislosti hlásku a písmeno (foném a grafém).</p> <p>A2 Žák je prostřednictvím čtení jednoduchých textových a heslových útvarů postupně veden k plynulému čtení.</p> <p>B1 Při „hlasitém čtení“ je zaměřována pozornost na to, aby se žák snažil o čtení plynulé, srozumitelné a výrazově správné. Učí se zvolit a užít vhodnou intonaci, frázování a další hlasové prostředky. Správným užitím těchto prostředků zároveň prokazuje porozumění čtenému.</p> <p>C1 Žák se učí ovládat „čtení potichu“ a „čtení v duchu“ tak, aby byl schopen prokázat porozumění významu čteného textu a uvědomit si obsah získaných informací.</p> <p>D1 Žák je veden k tomu, aby si z nabídnutých alternativ čtenářských strategií sám (popř. za pomoci učitele) dokázal zvolit, utvářet a užívat takové způsoby dekodování textu, které jemu osobně nejlépe vyhovují.</p>	

		<p>přístupy vedou k uchopování slov jako celku.</p> <p>E Integrace čtení a psaní do jednotného funkčního celku (psaní je součástí čtení – čtení prostřednictvím psaní).</p> <p>F Uvědomování si důležitosti základních hygienických návyků a jejich dodržování při čtení a psaní. Vytváření vhodných podmínek, které tento proces podporují a umožňují.</p>	<p>D2 Žák je veden k uvědomování si různých přístupů ke čtení a dovednosti je kombinovat na úrovni slova i v rámci celého textu dle čtenářské situace.</p> <p>E1 Žák pracuje pod vedením učitele v tematických celcích, kde je čtení propojováno se psaním.</p> <p>E2 Žák je veden k tomu, aby pracoval různými způsoby se psaným i čteným textem dle pokynů učitele.</p> <p>E3 Žák se učí postupně tvořit vlastní jednoduché texty za různým účelem a s různými pokyny učitele.</p> <p>F1 Žák je seznamován se základními návyky správného sezení, držení psacího náčiní, umístění sešitu a jeho sklonu (hygiena zraku).</p>	
II	Vztah ke čtení	<p>A Budování představy o čtení jako o zdroji vnitřních zážitků, ale také zdroji pro život důležitých a nezbytných informací. Poskytování dostatku podnětů k využití čtení v běžných denních aktivitách.</p> <p>B Systematické a postupné seznamování se základními informacemi ze stylistiky a literární teorie. Zařazování aktivit umožňujících zábavnou a nenásilnou formou poznávat některé slohové útvary, žánry funkčních stylů a hlavní rysy slohových postupů.</p>	<p>A1 Žák je veden k tomu, aby byl postupně schopen různých vnitřních přístupů ke čtení dle žánru a funkce textu (zážitkové čtení, čtení pro informaci).</p> <p>B1 Žák se učí vnímat rozdíly v uspořádání textu, rozlišovat veršované a prozaické útvary, vnímat hlavní znaky různých slohových postupů a stylů.</p> <p>B2 Žák se učí orientaci ve vybraných žánrech uměleckého stylu (pohádka, bajka, povídka,</p>	

		<p>C Čtení a psaní je nedílnou součástí různých denních aktivit žáka a stává se tak postupně vnitřní potřebou žáka.</p>	<p>báseň), v některých útvarech dalších stylů (zpráva, oznámení, dopis...) a jejich praktickému užití.</p> <p>B3 Žák je seznamován s literárními pojmy, a to způsobem přiměřeným jeho věku a literární zkušenosti.</p> <p>C1 Žák se učí pod vedením učitele tvořivě pracovat s literárním textem.</p> <p>C2 Žák je motivován, aby různými způsoby prokazoval kladný vztah ke čtení a čtenářství.</p>	
III	Porozumění textu	<p>A Doslovné porozumění textu, který je přiměřený věku a schopnostem žáka, a to prostřednictvím aktivit, které jsou propojeny do smysluplných činností procházejících všemi předměty.</p> <p>B Rozšiřování slovní zásoby a chápání obsahu slov, pojmů a jejich vztahů prostřednictvím čteného textu i komunikativních činností.</p>	<p>A1 Žák se učí vyhledat v textu informace vyjádřené explicitně (přímo), např. postavy, prostředí, okolnostní vztahy atd.</p> <p>A2 Žák je veden ke schopnosti rozpoznat základní myšlenku a poselství textu.</p> <p>A3 Žák se učí rozlišit podstatné a okrajové informace a za pomoci učitele zvládnout jejich záznam jednoduchou formou.</p> <p>A4 Žák se učí rozpoznat tón, náladu a ladění textu.</p> <p>A5 Žák se učí svými slovy stručně převyprávět obsah děje.</p> <p>B1 Jsou zařazeny aktivity rozšiřující slovní zásobu.</p> <p>B2 Je zařazena práce s významy a obsahy slov (srovnávání, významová hierarchie, motivovanost</p>	

		<p>C Uvědomění si formální stránky textu a rozvoj schopnosti využívat ji jako „pomocného prvku“ k porozumění čtenému a získávání informací.</p>	<p>aj.)</p> <p>C1 Žák se učí vnímat také formální stránku čteného textu (tj. význam nadpisů, členění textů na úseky, typy a velikost písma, znaky, symboly, ilustrace aj.) a uvědomovat si její „pomocnou roli“ při porozumění čtenému textu a získávání informací z něj.</p>	
IV	Vyvozování	<p>A Rozvíjení dovednosti vyvozovat z přečteného textu jednoduché závěry a propojovat je s vlastními názory, postoji a zkušenostmi.</p>	<p>A1 Žák se učí z přečteného textu vyvodit jednoduché závěry, syntetizovat je s vlastními názory, postoji a zkušenostmi (životními i získanými z četby).</p> <p>A2 Žák se učí vysvětlit příčiny a důsledky jednání postav a vztahy mezi nimi.</p> <p>A3 Žák je podněcován k chápání souvislostí mezi jednotlivými dějovými sekvencemi.</p> <p>A4 Žák se učí vyjadřovat se vlastním názorem k různým aspektům přečteného textu.</p> <p>A5 Žák je podněcován k tomu, aby přemýšlel nad pravděpodobností události, zkoušel posoudit věrohodnost informací z textu.</p>	

<p>V</p>	<p>Metakognice (uvědomění si)</p>	<p>A Uvědomění si možnosti různých přístupů k dekódování konkrétního textu a odlišností v přístupu čtení dle typu textu.</p> <p>B Rozvíjení schopnosti uvědoměle si zvolit takový přístup dekódování textu, který je nejvhodnější pro daný text a zároveň individuálně vyhovující.</p> <p>C Práce s významovým kontextem jako důležitým faktorem usnadňujícím dekódování a porozumění čtenému textu.</p> <p>D Rozvíjení schopnosti autoevaluace a evaluace výsledků práce s textem a schopnosti zpětně zhodnotit postupy, které k výsledku vedly.</p>	<p>A1 Žák je veden k tomu, aby byl schopen postupně si uvědomovat (a pojmenovat) odlišnost přístupů k dekódování (hláskování, slabikování).</p> <p>A2 Žák se učí používat odlišné čtenářské strategie v závislosti na typu textů, např. text umělecký (zážitkový), text z naučné literatury (zdroj informací).</p> <p>B1 Žák se učí zvolit přístup nejlépe vyhovující typu textu, dané čtenářské situaci a vlastní individualitě.</p> <p>C1 Žák se učí pracovat a využívat významový kontext, který mu pomáhá jak v dekódování, tak v porozumění čtenému textu.</p> <p>D1 Žák je veden k hodnocení výsledků vlastní práce a také k vyhodnocování úspěšnosti postupu, který jej k výsledku dovedl.</p>	
<p>VI</p>	<p>Sdílení</p>	<p>A Sdílení prožitků a zážitků z četby s ostatními žáky a učitelem, rozvíjení schopnosti komunikace na základě četby.</p> <p>B Vytváření si vlastního názoru a postoje, zároveň však respektování názoru druhých a uvědomování si individuální subjektivity postojů.</p>	<p>A1 Žák je podněcován k tomu, aby hovořil s ostatními o svých prožitcích z četby (rozhovor, diskuse atd.)</p> <p>A2 Žák je veden k pozornému naslouchání čteným příběhům i příběhům vyprávěným dospělými i spolužáky.</p> <p>B1 Žák je podněcován k tomu, aby pozorně vyslechl názor ostatních, respektoval jej a zkusil jej porovnávat se svojí interpretací textu.</p>	

		<p>C Podporování komunikačního aspektu sdílení čteného.</p>	<p>B2 Žák se učí rozlišovat fakta ve sdělení od subjektivního názoru mluvčího.</p> <p>C1 Žák se učí respektovat základní komunikační pravidla (správně oslovit, zahájit a ukončit dialog, respektovat střídání rolí v komunikaci aj.)</p>	
VII	Aplikace	<p>A Rozvoj uvědomění si praktické hodnoty četby a jejího přínosu pro vlastní rozvoj.</p> <p>B Rozvoj schopnosti využívat informace a postoje získané četbou a sdílením jako prostředku k vlastnímu seberozvoji a k dalšímu vzdělávání. Užívání získaných poznatků v individuálních a společných aktivitách v rámci školy i mimo ni.</p>	<p>A1 Žák se učí nahlížet na čtení jako na svoji denní potřebu, která mu přináší emotivní zážitky, ale je také zdrojem informací.</p> <p>B1 U žáka je rozvíjena dovednost pracovat s informacemi získanými prostřednictvím aktivního poslechu učitelem předčítaného textu (např. práce s informacemi v rámci rozvoje mezipředmětových vztahů).</p> <p>B2 Žák se učí získávat informace a zážitky prostřednictvím vlastní četby. Učí se tyto informace aplikovat v denních situacích a využívat ve svůj prospěch.</p> <p>B3 Žák je seznamován s možností ověřovat informace v různých informačních zdrojích (encyklopedie, časopisy aj.)</p>	